

СПІВПРАЦЯ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЛІКАРСЬКОГО ТОВАРИСТВА З МІЖНАРОДНОЮ ЛІКАРСЬКОЮ СПІЛЬНОТОЮ

Мазур І.П.

Представник України в WMA, CPME від Всеукраїнського Лікарського Товариства

Мусій О.С.

Президент Всеукраїнського Лікарського Товариства

У статті представлено основні спільні заходи Всеукраїнського Лікарського Товариства з міжнародними лікарськими організаціями протягом останніх років до широкомасштабної військової агресії. Висвітлено взаємодію українських та європейських лікарів у питаннях боротьби з протимікробною резистентністю та основними неінфекційними хворобами. Розглянуто роль лікарських організацій у процесах регулювання медичної галузі в країнах Європейського Союзу. В історичній послідовності відтворено основні кроки Всеукраїнського Лікарського Товариства (ВУЛТ) щодо вступу в міжнародні лікарські організації.

Ключові слова: Світове Лікарське Товариство (WMA), Постійний Комітет Лікарів Європи (CPME), Всеукраїнське Лікарське Товариство (ВУЛТ), Європейська Спілка Лікарів-Спеціалістів (UEMS), Європейський Форум Лікарських Товариств (EFMA).

З відновленням незалежності України лікарська спільнота активно співпрацює з міжнародними лікарськими організаціями з метою підвищення якості надання медичної допомоги, підвищення освітніх стандартів безперервної медичної освіти. Посилювалась наукова медична інтеграція у світове співтовариство українських учених, що брали участь і представляли досягнення науки і техніки на міжнародних заходах. Важливою віхою діяльності Всеукраїнського Лікарського Товариства став його прийом до Світового Лікарського Товариства (World Medical Association, WMA). В Україні запроваджувались процеси реформування системи охорони здоров'я, тож вивчення світового досвіду та впровадження нових дієвих механізмів фінансування та стандартизації системи медичної допомоги було актуальним для української медичної спільноти. Подальша співпраця з європейськими лікарськими організаціями сприяє запровадженню лікарського самоврядування в Україні. Останніми роками посилилась взаємодія світової і української лікарських спільнот у напрямі протидії таким глобальним викликам, як протимікробна резистентність, боротьба з основними неінфекційними хворобами. На останньому XVIII з'їзді ВУЛТ, що проходив 6 листопада 2021 року, делегатами Всеукраїнського Лікарського Товариства підбито підсумки співпраці з міжнародними лікарськими організаціями, такими як Світове Лікарське Товариство, Постійний Комітет Лікарів Європи, Європейська Спілка Лікарів-Спеціалістів та Європейський Форум Лікарських Товариств.

Співпраця ВУЛТ з Світовим Лікарським Товариством (World Medical Association, WMA)

Протягом тривалого часу ВУЛТ співпрацює з Світовим Лікарським Товариством – міжнародною організацією, що представляє інтереси лікарів більшості країн світу. Після Другої світової війни лікарі 27 різних країн зібралися 17 вересня 1947 року на Першій Генеральній Асамблеї в Парижі та заснували Світове Лікарське Товариство. Організація була створена з метою забезпечення незалежної діяльності лікарів у відповідності до високих стандартів етичної поведінки і надання медичної допомоги. Натепер Світове Лікарське Товариство об'єднує 115 країн світу та є незалежною конфедерацією професійних лікарських організацій. Метою діяльності WMA є служіння людству, досягнення найвищих міжнародних стандартів у медичній освіті, науці, лікарській майстерності та етиці, а також у системі охорони здоров'я для людей усього світу. На форумах WMA медична спільнота обговорює широке коло питань, що включає Міжнародний кодекс лікарської етики, права пацієнтів, дослідження на людях, догляд за хворими і пораненими під час військових конфліктів, тортури над в'язнями, використання та зловживання наркотичних засобів, планування сім'ї і збереження довкілля. Через спільно прийняті декларації, резолюції і заяви надає етичні рекомендації лікарям, національним лікарським організаціям, їх урядам та міжнародним організаціям.

30 жовтня 2007 року, згідно з рішенням Правління, Всеукраїнським Лікарським Товариством було підготовлено пакет документів і представлено до Світового Лікарського Товариства. 18 жовтня

2008 року у Сеулі на 59-й Генеральній Асамблеї WMA ВУЛТ було затверджено повноправним членом Світового Лікарського Товариства. ВУЛТ на цій Асамблеї під час його прийому до світової лікарської сім'ї представляв його Президент Д-р Олег Мусій.

Рис. 1. Тісна співпраця українських лікарів зі світовою лікарською спільнотою. Делегати ВУЛТ на Генеральних Асамблеях Світового Лікарського Товариства у Чикаго 2017 рік і Тбілісі 2019 рік

Рис. 2. Лікарська спільнота, об'єднана Світовим Лікарським Товариством

Пандемія COVID-19 не тільки не ослабила взаємодію із WMA, а навпаки, зробила стосунки української і світової лікарських спільнот більш тісними. Світове Лікарське Товариство активно долучалось до роботи науково-практичних заходів, що проводило Всеукраїнське Лікарське Товариство. Спільне бачення проблеми основних неінфекційних хвороб було задеклароване на науково-практичній конференції «Неінфекційні хвороби: національний план дій», що відбулась в Україні 5 листопада 2021 року. Президент Світового Лікарського Товариства Д-р Гейзі Стенсмирен у своєму відеозверненні до українських лікарів зазначила: «Неінфекційні захворювання є основними причинами погіршення стану здоров'я, передчасної смерті та суттєво зменшують тривалість життя людей як у світі, так і в Україні. Неінфекційні захворювання призводять до значних соціальних та економічних витрат, у тому числі значних витрат на медичну допомогу».

Рис. 3. Президент WMA Д-р Гейзі Стенсмирен

Підвищена увага до лікування та превенції неінфекційних захворювань в Україні є нині стратегічним завданням лікарської спільноти.

Рис. 4. Обговорення лікарською спільнотою питань неінфекційних хвороб у рамках науково-практичної конференції «Неінфекційні хвороби: національний план дій» (зліва – направо: Д-р Сергій Орлик, модератор, Д-р Даніель Карабаєв, голова правління ВУЛТ, професор Д-р Ірина Мазур, представник України у СРМЕ, Д-р Василь Князевич, громадський діяч, Д-р Олег Мусій, Президент ВУЛТ). м. Київ, 5 листопада 2021 року

Всеукраїнське Лікарське Товариство підтримує заходи, що організовано WMA. У жовтні 2020 року на 71-й Генеральній Асамблеї Світовим Лікарським Товариством було прийнято рішення про відзначення 30 жовтня Міжнародного дня медичної професії як повагу до лікарів, їхнього служіння людству задля здоров'я та благополуччя своїх пацієнтів та повагу до етичних цінностей лікарської професії. На підтримку світової лікарської спільноти ВУЛТ на своїх сторінках у соціальних мережах, сайті організації поширило інформацію про Всесвітній День Медичної Професії, започаткований WMA.

Співпраця ВУЛТу з Постійним Комітетом Лікарів Європи (Standing Committee of European Doctors, СРМЕ)

Активна співпраця ВУЛТу з європейськими колегами на рівні країн-членів Європейського Співтовариства розпочалася у 2017 році зі вступом 25 листопада 2017 року на щорічному засіданні Ради СРМЕ у Брюсселі до Постійного Комітету Лікарів Європи. Виклики для медичної спільноти, що пов'язані із COVID-19, протягом двох років були у фокусі уваги

СРМЕ, що проводила регулярні опитування країн Європейського Союзу. ВУЛТ регулярно інформувало європейську спільноту про стан з поширення цієї недуги в Україні. Для українських лікарів ВУЛТ надавало європейські рекомендації щодо попередження поширення COVID-19 серед медичного персоналу під час виконання професійних обов'язків.

Глобальним викликом для медицини є поширення резистентності до протимікробних лікарських засобів. Питання антибіотикорезистентності неодноразово обговорювались на засіданнях СРМЕ. У рамках засідання Генеральної асамблеї СРМЕ, що відбулося 17 листопада 2019 року в м. Гельсінкі (Фінляндія) з нагоди святкування 60-річчя утворення Постійного Комітету Лікарів Європи, було прийнято рішення про підтримку проведення опитування серед лікарів європейських країн. Опитування було призначене для оцінки глибини знань та з'ясування ставлення медичних працівників до антибіотиків і резистентності до антибіотиків.

26 березня 2021 року ВУЛТ спільно з компанією «Моріон» організувало та провело I Національний медичний конгрес з міжнародною участю «Протимікробна резистентність. Світові виклики». В країнах Європейського Союзу за ініціативи СРМЕ проведено опитування щодо поінформованості лікарів з питань антибіотикорезистентності. Результати опитування серед європейських колег у своїй доповіді «Європейське дослідження: що європейські лікарі знають про антибіотики та стійкість до антибіотиків?» представили Аннабель Сібом, генеральний секретар СРМЕ і Д-р Пьотр Колчинські, відповідальний у СРМЕ з питань антибіотикорезистентності. Протягом двох місяців до конгресу спільними зусиллями ВУЛТ і «Моріон» було підготовлено адаптований переклад опитувальника. А за сприяння компанії «Медикал Дата Менеджмент» проведено опитування українських лікарів з питань

протимікробної резистентності. Результати опитування в Україні представила у своїй доповіді «Українське дослідження: що українські лікарі знають про антибіотики та стійкість до антибіотиків? Аналітика ринку та лікарських призначень» Лана Лур'є з компанії «Медикал Дата Менеджмент». Широке коло українських лікарів долучилося до опитування і за результатами аналізу відзначено високий рівень обізнаності з проблеми протимікробної резистентності та інформованості лікарів щодо нових ефективних методів раціональної протимікробної терапії.

Рис. 5. Титульний лист опитувальника «Що європейські лікарі знають про антибіотики і антибіотикорезистентність?»

Рис. 6. Учасники експертного засідання щодо стану протимікробної резистентності в Україні, що відбулося в рамках І Національного медичного конгресу з міжнародною участю «Протимікробна резистентність. Світові виклики». м. Київ, 26 березня 2021 року

Постійний Комітет Лікарів Європи долучився до проведення науково-практичної конференції «Неінфекційні хвороби: національний план дій», який було проведено 5 листопада 2021 року в Києві за організації ВУЛТу і компанії «Моріон». У своєму листі Президент Постійного Комітету Лікарів Європи професор Д-р Франк Ульріх Монтгомері зазначив про важливість запровадження профілактичних заходів для попередження розвитку основних неінфекційних хвороб. Він зауважив про необхідність впливу на такі спільні чинники ризику розвитку неінфекційних хвороб, як нераціональна дієта, тютюнопаління, вживання алкоголю та малорухливий спосіб життя. Також наголосив про спільні заходи, що проводять європейські та українські лікарів щодо інформування про негативний вплив неінфекційних хвороб на тривалість життя людей.

Під час проведення експертного засідання щодо стану протимікробної резистентності в Україні Президент Постійного Комітету Лікарів Європи професор Д-р Франк Ульріх Монтгомері зазначив, що зменшення ефективності лікування із застосуванням сучасних протимікробних препаратів небезпечних для життя інфекцій є загрозою для здоров'я людини і призводить до підвищення ризику зростання смертності населення Європи і України та потребує спільних зусиль медичної спільноти разом з урядами країн.

Рис. 7. Професор Д-р Франк Ульріх Монтгомері (у центрі)

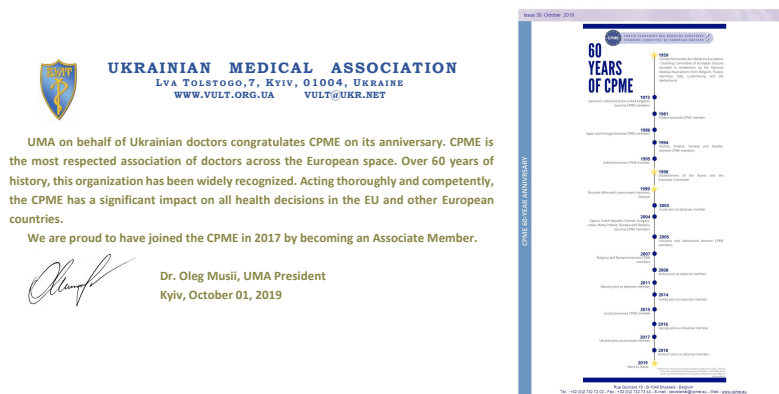

Рис. 8. Вітання українських лікарів з 60-річчям заснування Постійного Комітету Лікарів Європи

Співпраця Європейською Спілкою Лікарів-Спеціалістів (European Union of Medical Specialists, UEMS)

Тривалий час проходили зустрічі й активна переписка членів Правління ВУЛТУ з керівництвом UEMS. 25 листопада 2017 році після засідання генеральної асамблеї Постійного Комітету Лікарів Європи у Брюсселі відбулась робоча зустріч професора Д-ра Ірини Мазур з президентом UEMS Д-ром Ромуальдом Краєвські (Dr. Romuald Krajewski) щодо співпраці і вступу української лікарської спільноти до Європейської Спілки Лікарів-Спеціалістів. У ході зустрічі обговорено шляхи гармонізації безперервного професійного розвитку європейських і українських лікарів.

Рис. 9. Засідання генеральної асамблеї Постійного Комітету Лікарів Європи. Вітання для лікарів України (проф. Д-р І.П. Мазур у центрі) від президентів UEMS (Dr. Romuald Krajewski ліворуч) і CPME (Dr. Jacques de Haller другий зліва) зі вступом до Постійного Комітету Лікарів Європи та запрошення України до вступу до Європейської Спілки Лікарів-Спеціалістів (European Union of Medical Specialists). м. Брюссель, 25 листопада 2017 року

Європейська Спілка Лікарів-Спеціалістів була заснована у 1958 році. Метою об'єднання в UEMS лікарів-спеціалістів країн-членів Європейського Союзу було досягнення взаємопорозуміння щодо якості медичної освіти і практики, що стало основою законодавства ЄС у сфері охорони здоров'я.

У 1999 році у складі UEMS засновано Європейську акредитаційну раду з безперервної медичної освіти (ЕАССМЕ). У 2000 році Європейська акредитаційна рада розпочала свою роботу з координації безперервної медичної освіти і безперервного професійного розвитку лікарів Європи, що здобували освітні бали на міжнародних медичних форумах та отримали схвалення UEMS і ЕАССМЕ.

Тривалий час на різних міжнародних форумах обговорювалось питання щодо вступу української лікарської спільноти до UEMS. Завдячуючи президенту UEMS професору Д-ру Васіліосу Папалоісу (Vassilios Papalois) відбувалося активне листування з членами Правління щодо вступу ВУЛТУ до UEMS. Протягом першого півріччя 2020 року Правління ВУЛТУ підготувало необхідні документи та представило на розгляд UEMS. У серпні отримано лист про попередній розгляд і офіційне запрошення ВУЛТУ до участі у Раді UEMS для офіційного прийняття рішення щодо участі України у цій поважній організації. 17 жовтня 2020 року в режимі онлайн українська делегація, очолювана Президентом ВУЛТУ Д-ром Олегом Мусієм, взяла участь у Раді UEMS, презентувала ВУЛТ і надала вичерпні відповіді на питання від європейських колег. За результатами таємного голосування українську лікарську спільноту було прийнято до цієї поважної організації на правах асоційованого члена UEMS.

Brussels, 19th October 2020

To: Prof. Oleg Musiy
President of the Ukrainian Medical Association (UMA)

Re: UMA's status of UEMS Associate Member

Dear Prof. Musiy,
Dear Colleague,

Thank you for joining our online UEMS Council meeting on 17th October 2020 to present your organization and for your application to join UEMS as an Associate Member. We are most grateful for your time and for your answers to our questions and concerns.

We are very happy to inform you that our members voted in favour of your application. Congratulations on joining UEMS!

We look forward to developing our collaboration and working with you in the future.

Sincerely,

Prof. Vassilios Papalois
President of UEMS

Dr João Grenho
Secretary General of UEMS

RUE DE L'INDUSTRIE, 24
BE-1040 BRUSSELS
www.uems.eu

T +32 2 649 51 64
info@uems.eu

Рис. 10. Вітальний лист українським лікарям від Європейської Спілки Лікарів-Спеціалістів

Для активної співпраці з UEMS на засіданні координаційної ради ВУЛТУ було запропоновано запросити до співпраці українських спеціалістів відповідно до професій, представлених в UEMS. Для більш широкого обговорення кандидатур для цієї роботи залучено Національну Лікарську Раду України, в якій представлено понад 65 профільних медичних організацій. Питання про широке представництво ВУЛТУ в UEMS обговорювалось у рамках XVIII з'їзду ВУЛТУ, що проходив 6 листопада 2021 року. Делегатами з'їзду також порушувалось питання щодо гармонізації БПР лікарів до європейських вимог і подальшої тісної співпраці в цьому напрямі з UEMS.

Рис. 11. Обговорення питань представництва української лікарської спільноти в UEMS у рамках XVIII з'їзду Всеукраїнського Лікарського Товариства, м. Київ, 6 листопада 2021 року

Співпраця ВУЛТУ з Європейським Форумом Лікарських Товариств (European Forum of Medical Associations, EFMA)

Перше визнання ВУЛТУ на міжнародному рівні відбулося у 2008 році, коли Всеукраїнське Лікарське Товариство стало повноправним членом поважної європейської організації, що об'єднує лікарські асоціації країн усієї Європи, – EFMA. Офіційний прийом відбувся 11 квітня 2008 року у Тель-Авіві на щорічному зібранні EFMA. ВУЛТ на цьому засіданні представляв його Президент Д-р Олег Мусій. Надалі регулярно представники ВУЛТ беруть участь у щорічних засіданнях цієї організації.

Рис. 12. Українські лікарі (Президент ВУЛТ Д-р Олег Мусій) на засіданні Європейського Форуму Лікарських Товариств, Герцлія, Ізраїль, 2017 рік

Європейський Форум Лікарських Товариств (EFMA) є міжнародною організацією, метою якої є налагодження діалогу та співпраці між національними лікарськими товариствами і Всесвітньою організацією охорони здоров'я (ВООЗ) у Європейському регіоні для покращення якості охорони здоров'я та медичного обслуговування в Європі; сприяння обміну інформацією та ідеями між національними лікарськими товариствами та ВООЗ; і за необхідності сформулювання консенсусних політичних заяв щодо питань охорони здоров'я. EFMA також має на меті допомогти національним лікарським товариствам і новим лікарським організаціям створити себе та продовжувати розвиватися. EFMA на сьогодні представляє 64 європейські лікарські організації та 10 міжнародних лікарських організацій-спостерігачів.

Таким чином, співпраця Всеукраїнського Лікарського Товариства зі світовими та європейськими лікарськими організаціями спрямована на гармонізацію політики у системі охорони здоров'я та пом'якшення негативних явищ для лікарів у разі переходу до європейської моделі системи надання медичної допомоги. Разом із СРМЕ і WMA проведено спільні науково-медичні форуми для українських лікарів, організація яких відбувається у відповідності до європейських вимог до безперервного професійного розвитку. Українська лікарська спільнота у тісній співпраці з міжнародними лікарськими організаціями вибрала європейський напрям розвитку медицини і системи охорони здоров'я в Україні.

Наслідком активної міжнародної діяльності і світового визнання правильності шляху ВУЛТ в утвердженні лікарського самоврядування стало отримання 22 вересня 2018 року офіційної підтримки розробленого фахівцями ВУЛТ проєкту Закону України «Про лікарське самоврядування» організаціями лікарського самоврядування 17 країн Європи та СРМЕ у їхньому зверненні до Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України та Міністерства охорони здоров'я України на ZEVA 25th Symposium of the Central and East European Chambers of Physicians у Празі.

Ulena N. Suprun, MD
Acting Minister of Health of Ukraine
Ukraine, 01601
Kyiv, 7 Hrushevskogo Str
via email: usuprun@gmail.com / lytovchenko.moh@gmail.com

CC:
Andriy Parubiy, Chairperson of the Verkhovna Rada of Ukraine
Volodymyr Groysman, Prime Minister of Ukraine
Olga Bogomolets, Head of Verkhovna Rada Health Care Committee, office@bogomolets.com
Ministers of Health of signatories' countries

Open letter to the acting minister of health of Ukraine
Physicians' Self-governance in Ukraine

Prague, 22nd September 2018

Dear Minister Suprun,

We, the Medical Chambers of Central and Eastern Europe, gather once a year to exchange views and to learn about health and professional policy developments in our respective countries. One thing that unites us is that the legislatures in our respective countries have delegated extensive sovereign tasks to us with regards to regulating the interests of our profession. The way these functions are structured may vary from country to country, but in all cases they are guided by the same principle of self-governance. It is part of the identity of the medical profession in this region.

We were very pleased to hear about the legislative initiatives in your country to introduce elements of physician self-governance and to establish a medical chamber in Ukraine. With this letter, we appeal to you to continue pursuing this path in the European spirit and to support the establishment of a chamber.

The work of the physician is contingent upon complex expertise which must keep pace with the latest developments in science and technology, and which is therefore subject to constant change. Regulation by professionals for professionals guarantees a consistently high level of performance, which is vital – in the most literal sense of the word – for physicians. To achieve this, the profession requires a great deal of autonomy, along with a system of self-monitoring.

We are firmly convinced that self-regulation represents the most effective means of governance and quality assurance is fundamental to the interests of the profession and society, i.e., the patient. With the delegation of crucial responsibilities to our profession, we feel a strong commitment to safeguard patient safety and contribute to the health care systems of our countries. These are the guiding principles for all medical chambers.

Рис. 13. Відкритий лист ZEVA (Об'єднання організацій лікарського самоврядування країн Центральної і Східної Європи) щодо підтримки запровадження лікарського самоврядування в Україні, 2018

За роки плідної і дружньої співпраці з усіма міжнародними лікарськими організаціями ВУЛТ українські лікарі здобули не тільки важливий міжнародний досвід діяльності лікарської професії, а й заслужили визнаний діловий та професійний авторитет серед найповажніших лікарських організацій світу.

Література

1. European Forum of Medical Associations, *EFMA*. URL: <https://efma.ima.org.il/ViewContent.aspx?Page=13015>.
2. European Union of Medical Specialists, *UEMS*. URL: <https://www.uems.eu/about-us/membership/national-associations>.
3. Musii O., Nechaiv S. The Ukrainian Medical Association is going to Europe. WMA, *World Medical Journal*, 2008. Vol. 54, 1, March, p. 18–19. URL: <https://www.wma.net/wp-content/uploads/2016/11/wmj17.pdf>.
4. Musii O., Nechaiv S. The Ukrainian Medical Association after entering to the WMA. WMA, *World Medical Journal*, 2010. Vol. 56, 5, October, p. 206. URL: <https://www.wma.net/wp-content/uploads/2016/11/wmj29.pdf>.

5. Standing Committee of European Doctors CPME. URL: <https://www.cpme.eu/members/members/associate-members>.
6. World Medical Association, WMA. URL: <https://www.wma.net/who-we-are/members/?letter=U>.
7. Мазур І.П., Мусій О.С., Надутий К.О. Національна Лікарська Рада у створенні лікарського самоврядування в Україні. *Українські медичні вісті*. 2020. Т. 12. № 2(85). С. 83–88. URL: <https://umv.com.ua/nacionalna-likarska-rada-u-stvorenni-likarskogo-samovryaduvannya-v-ukraini/>.
8. Мазур І.П., Мусій О.С., Seebohm A., Kolczyński P. Співпраця українських і європейських лікарів в Постійному комітеті лікарів Європи. *Українські медичні вісті*. 2021. Т. 13. № 1 (86). С. 3–7. URL: <https://umv.com.ua/spivpracya-ukrainskix-i-yevropejskix-likariv-u-postijnomu-komiteti-likariv-yevropi/>.
9. Мусій О.С. Необхідність лікарського самоврядування в Україні. *Українські медичні вісті*. 2021. Т. 13. № 3–4(88–89). С. 172–178. URL: <https://umv.com.ua/neobxidnist-likarskogo-samovryaduvannya-v-ukraini/>.
10. Нечаїв С. 110-ліття Всеукраїнського Лікарського Товариства. *Українські медичні вісті*. 2020. Т. 12. № 1(84). С. 9–19. URL: <https://umv.com.ua/110-littya-vseukrainskogo-likarskogo-tovaristva/>.

COOPERATION OF THE UKRAINIAN MEDICAL ASSOCIATION WITH THE INTERNATIONAL MEDICAL COMMUNITY

Mazur I.P.

Ukrainian Medical Association

Musii O.S.

Ukrainian Medical Association

The article presents the main joint activities of the Ukrainian Medical Association with international medical organizations during the last years before the large-scale military aggression. The interaction of Ukrainian and European doctors in the fight against antimicrobial resistance and major non-infectious diseases is highlighted. The role of medical organizations in the processes of regulation of the medical industry in the countries of the European Union is considered. In the historical sequence, the main steps of the Ukrainian Medical Association regarding joining international medical organizations are reproduced.

Key words: World Medical Association (WMA), Standing Committee of European Doctors (CPME), Ukrainian Medical Association (VULT), European Union of Medical Specialists (UEMS), European Forum of Medical Associations (EFMA).